

**GHIDUL PRACTIC AL
CREȘTINULUI ORTODOX**



Casa creștinului

EDITURA BIZANTINĂ
București, 1997

CUPRINS

- Prefata
- Rugaciunea la punerea temeliei casei noi
 - Anuntarea preotului
 - Ce trebuie sa pregatim pentru slujba?
 - Ce slujba savarseste preotul?
 - Cand se poate savarsi slujba?
 - Sfantul patron sau ocrotitor al casei
 - Cateva explicatii legate de obiectele folosite la slujba
 - De ce aprindem lumanari la slujbe sau cand facem rugaciuni?
 - Cum trebuie sa fie lumanarile?
 - De ce tamaiem?
 - Tamaia alunga fortele raului
 - Cum se aprinde tamaia?
 - Ne vorbeste Biblia despre folosirea lumanarii si a tamaiei?
 - De ce stropim cu apa sfintita?
- Binecuvantarea casei noi in care va locui cineva pentru intaia oara
 - De ce facem sfintirea casei noi?
 - Ce trebuie sa pregatim pentru sfintirea casei noi?
 - Icoanele pentru casa noua
 - Pomelnicul familiei
 - Unde si cum stam la slujba?
 - Slujba sfintirii apei si rugaciunile speciale
 - Sfintirea undelemnului
 - Stropirea casei cu apa sfintita
 - Despre alungarea raului
 - Ungerea casei cu undelemn sfintit
 - De ce se unge casa cu undelemn sfintit?
 - Citirea Sfintei Evanghelii
 - Ectenia intreita sau rugaciunea staruitoare

- Binecuvantarea prinoaselor sau a bucatelor
- Agapa
- Cand se poate savarsi slujba de binecuvantare a casei noi
- Crucea pe casa
- Sfestania
 - Ce este sfestania?
 - De ce facem sfestanie?
 - Cand putem sau cand trebuie sa facem sfestanie in casa?
 - Sfestania din luna martie
 - Sfestania dupa ce am avut in casa un deces
 - Ce trebuie si cum trebuie sa ne pregatim pentru sfestanie?
 - Care sunt actele principale savarsite de preot in timpul sfestaniei?
 - Rugaciunile de la inceput si tamaierea casei
 - De ce rugam pe Maica Domnului si pe sfinti sa se roage pentru noi?
 - Citirea Sfintei Evanghelii
 - Ectenia mare
 - Rugaciunea de sfintire a apei
 - Afundarea Sfintei Cruci in apa si stropirea cu apa sfintita
 - Ectenia finala pentru pazirea casei de tot raul
- Rugaciunea pentru casa ce este tulburata de duhuri rele
 - Exista duhuri rele?
 - De unde putem sti ca locuinta noastra este tulburata de duhuri rele?
 - Ce slujba savarseste preotul cu acest prilej?
 - Cum ne pregatim pentru aceasta slujba?
- Slujba care se face la casa sau la locul ce sunt suparate de farmece sau descantece
 - Ce sunt farmecele sau descantecele?
 - Ce slujba se face cu acest prilej?
- Alte rugaciuni legate de casa sau gospodaria crestinului
- Icoana din casa
 - De ce punem icoana in casa?
 - Icoana este o prezenta a celui infatisat in ea
 - Cine nu iubeste icoanele nu iubeste cu adevarat nici pe cei care sunt infatisati in ele
 - Icoana, fereastra spre adevaratul Dumnezeu

- Ce fel de icoana trebuie sa punem in casa?
 - Icoana daruita
 - Icoana de familie
 - Sfintirea icoanei
 - Locul icoanei in casa
 - Locul de rugaciune
 - Candela
 - Catuia
 - Biblioteca crestinului
 - Biblia sau Sfanta Scriptura
 - Cartea de rugaciuni
 - Ceaslovul
 - Psaltirea
 - Vietile Sfintilor
 - Calendarul
 - Proloagele
 - Catehismul sau invatatura de credinta
 - Patericul
-

Prefata

In ciuda celor cateva decenii de ateism militant, romanii au ramas crestini in majoritatea lor. Ne marturisim credinta noastra si vrem sa o pastram si sa o transmitem copiilor nostri, socotind-o ca pe o mostenire de mare pret in care ne punem nadejdea renasterii neamului nostru. Radacinile adanci ale credintei in sufletul romanului, respectul fata de traditiile crestinesti ale parintilor l-au ajutat pe acesta sa se tina legat de Biserica neamului sau, fie si numai prin firele catorva randuieli importante de care n-a putut nicicum sa se desparta. Nu stim daca toti romanii s-au mai rugat, au postit, au cinstit sarbatorile, dar stim ca aproape toti, cu foarte rare exceptii, si-au botezat copii, s-au cununat la biserica, si-au inmormantat parintii si i-au pomenit dupa randuiala crestineasca. De multe ori toate acestea se faceau numai in virtutea traditiei. Aceasta fidelitate fata de traditia si de credinta mosilor si stramosilor este o virtute incontestabila a romanilor si oricum laudabila. Romanii s-au indepartat de Biserica, au uitat si neglijat multe din randuielile vietii crestinesti, dar nu s-au lepadat de ea. Nu a fost putin lucru. Slava Domnului pentru toate! Cu timpul insa multi dintre noi am pierdut sensul, rostul acestor lucruri, nu mai stim de ce se savarsesc, cand, cum, nu mai stim ce trebuie sa facem cand ni se naste un copil, cand este cineva bolnav, cand trebuie sa botezam, cand trebuie sa cununam sau sa ne cununam, cand trebuie sa mergem la biserica. Nu mai stim ce trebuie sa facem cand intram in biserica, de ce aprindem lumanari, care este randuiala slujbelor, ce trebuie sa facem cand cineva din familia noastra se apropie de moarte, ce trebuie sa pregatim pentru inmormantare, cum si de ce ne spovedim si cate alte lucruri care altadata faceau parte din viata de fiecare zi a romanilor, erau cunoscute de toata lumea, iar acum par a fi greu de inteles. E bine sa le facem pentru ca asa am mostenit de la parintii nostri, e bine sa respectam traditia, dar e mai bine sa si intelegem, cu un efort minim, rostul acestor lucruri care constituie esenta spiritualitatii si a culturii noastre crestine, continutul vietii crestinesti.

Ca preot si ca teolog m-am confruntat in ultimii ani cu nevoia tot mai acuta, exprimata insistent de cei din jurul meu, de a intelege intreg complexul de randuieli, acte, gesturi, obiecte legate de Biserica si de viata crestina. Oamenii, mai ales tinerii, vor sa stie ce se intampla si care este rostul celor ce se intampla in Biserica si in viata crestinului. Ce trebuie sa facem si de ce trebuie sa facem anumite lucruri.

A sosit timpul sa stim mai multe despre identitatea noastra de crestini si mai ales despre viata noastra crestineasca, sa intelegem lucrurile pe care le facem. Sunt lucruri simple, comune, care nu cu mult timp in urma nici nu trebuiau explicate pentru ca toata lumea le stia si le intelegea.

De aceea ne-am hotarat sa elaboram un ghid practic pentru crestinul ortodox, in care ne propunem sa luam fiecare moment din viata crestinului si sa aratam ce trebuie facut, cum trebuie si de ce trebuie facut. Vom incerca sa explicam pe parcursul ghidarii si rostul obiectelor care fac parte din randuiala unui moment sau altul, a unei slujbe sau a alteia: ce este lumanarea, icoana, prescura, tamaia, cadelnita, candela, crucea, coliva, etc., pentru a intelege ca toate acestea nu sunt lucruri gratuite si fara sens, ci sunt manifestari autentice ale unui anume mod de viata foarte profund si coerent. Adeseori, pentru ca nu mai inteleg sensul lor, multi dintre conationalii nostri si inca nu cei mai simpli, ajung chiar sa fie deranjati de ele, sa le dispretuiasca si sa le considere anacronice, zambind compatimitor la adresa celor care traiesc inconjurati de acestea. Cred ca este suficient sa subliniez inca odata faptul ca tot ceea ce constituie spatiul bisericesc, viata bisericeasca si viata crestineasca, intregul complex de acte, obiecte, slujbe, randuieli, bogatia extraordinara de obiceiuri legate de viata crestina exprima un mod de viata foarte constient si coerent, un anume mod de a trai, reprezinta o cultura anume, expresie a unui mod de trai, la randul sau intemeiat pe o credinta extrem de profunda si unitara, pe o filosofie de viata explicita.

Ma intreb adeseori cum a fost posibil sa ne ignoram atat de mult propria cultura si spiritualitate? Sa ne preocupe insistent traditiile si obiceiurile celor mai neinsemnate triburi si popoare ale pamantului, sa ne socotim ignoranti necunoscand culturi demult apuse, sa ne rusinam daca nu cunoastem cultura miceniana, traditiile indienilor, dar sa nu consideram ignoranta necunoasterea propriei spiritualitati si culturi. Sa nu ne rusinam in nici un fel de faptul ca nu stim care este rostul crucii de la mormant intr-o tara presarata de cruci si in care inca nu se inmormanteaza nimeni fara cruce la capatai, de faptul ca nu stim cand se aprind si de ce se aprind lumanari de cetatenii unui popor in casa carora nu lipseste lumanarea; sa nu ne imputam faptul ca nu raspundem la permanenta provocare pe care o constituie miile de biserici de care ne izbim cu privirea numai la cativa pasi de la iesirea din casa oriunde ne-am afla in aceasta tara s.a.m.d.

Ce ne opreste oare sa gandim pana la capat in fata acestor provocari si sa ne intrebam ce finalitate au toate acestea, spre ce conduc ele, care este rostul lor? Sa fie numai o simpla amagire a celor mai slabi? Sa fie aceasta cultura inca vie, cu o istorie de mii de ani, rodul unor inchipuiri, al unor amagiri? Nu merita filosofia de viata, crezul care a nascut aceasta civilizatie, care este, vrem sau nu vrem, a noastra, macar atata atentie si interes cat filosofii moarte care nu au dat nastere niciunei culturi, dar care si-au facut loc in istoria filosofiilor?

Inercarea noastra aici are in vedere explicarea lucrurilor si a rostului lor pentru cei care isi asuma calitatea de crestin si vor sa duca o viata crestineasca, invitandu-i ca intr-o perioada de libertate sa faca acest lucru cat mai constient

si mai responsabil, dar si pentru cei care se tin departe de viata si spiritualitatea crestina, fie de pe o pozitie critica fie de pe una indiferenta.

Metoda adoptata este cea intuitiva. Plecand de la lucruri, gesturi, acte concrete, vom incerca sa le descriem cat mai clar si complet si apoi sa aratam care este sensul lor, ce rost au ele in viata noastra, de ce este nevoie sa le facem. De altfel este vorba de un ghid practic. Se va referi la aspectele practice, la ceea ce facem, la ceea ce avem de facut. Aspectul teoretic va interveni numai cand vom explica rostul lucrurilor. Avem in vedere si faptul ca, din ignoranta au aparut si multe greseli, multe inovatii nejustificate care nu-si au locul si nici rostul. Toate acestea trebuie corijate sau inlaturate, dupa ce vom explica si vom intelege de ce nu-si au locul in viata crestinului.

Inca o mentiune: ne vom limita la aspectele principale ale vietii Bisericii si ale crestinului, la ceea ce constituie trunchiul, fondul principal, convinsi fiind ca odata initiati in aspectele cele mai insemnate, ne va fi usor sa ne orientam singuri in lucrurile de amanunt.

Se intelege ca un ghid practic este o prima abordare a realitatilor despre care acesta vorbeste. Prin urmare, ea nu poate fi exhaustiva si foarte profunda. Cei care doresc sa aprofundeze lucrurile vor gasi astazi o bibliografie bogata.

Iubite cititorule, cele ce urmeaza a citi in aceasta cartutie nu constituie pentru tine obligatii sau datorii. Daca le vei considera astfel iti va fi greu sa le urmezi si, in plus, te vei afla mult in afara adevarului. Dimpotriva, ele sunt tot atatea daruri, sanse sau posibilitati ce ti se ofera pentru a-ti face viata mai adevarata si mai buna. Tot ceea ce alcatuieste viata crestineasca a omului, toate slujbele, rugaciunile sunt spre folosul celui ce le savarseste si pentru care se savarsesc. Biserica este spatiul libertatii, al darului si al chemarii. Ramane ca fiecare dintre noi, pentru a beneficia de darurile sale dumnezeiesti, sa raspunda chemarii si sa primeasca darul si binecuvantarea lui Dumnezeu.

Preot Dr. Constantin COMAN
Facultatea de Teologie a
Universitatii Bucuresti

Rugaciunea la punerea temeliei casei noi

Intreaga viata a omului credincios se desfasoara sub semnul prezentei, al lucrarii, al voii si al binecuvantarii lui Dumnezeu. Tot ceea ce face, el face cu ajutorul lui Dumnezeu. De aceea rugaciunea la Dumnezeu il insoteste neincetat dar mai ales la inceputul lucrurilor sale, pentru a cere ajutorul si ocrotirea lui Dumnezeu si la sfarsit pentru a-I multumi. Omul credincios isi incepe viata increstinandu-se prin Botez, isi incepe casnicia primind binecuvantarea lui Dumnezeu prin Taina Cununii, pleaca la drum inchinandu-se, isi incepe ziua si orice lucru cu rugaciune, pentru ca simte nevoia de a incepe totul cu Dumnezeu si de a-si aseza lucrul mainilor lui sub ocrotirea si binecuvantarea binefacatoare a lui Dumnezeu. Nu putea sa se intample altfel cu construirea casei noi.

Anuntarea preotului

Cand se hotaraste sa ridice casa noua, crestinul ortodox cheama preotul pentru a savarsi cele randuite de Biserica pentru acest inceput. El va trebui sa anunte preotul din timp, fie la biserica, duminica dupa slujba, fie la casa acestuia, fie prin telefon. Cei care traiesc in orase trebuie sa stie ca tin de o biserica si de un preot anume si ca pentru orice trebuinta se vor adresa preotului respectiv. Daca nu mergem foarte des la biserica, sa facem macar efortul sa aflam care este biserica si care este preotul de care apartinem. Este bine sa-l cunoastem pe preot si sa avem la indemana telefonul acestuia pentru orice nevoie. Pentru buna randuiala si din alte ratiuni foarte insemnate, Biserica nu ingaduie sa apelam la serviciile altui preot, decat in situatii de urgenta si mare nevoie. Crestinul trebuie sa stie ca el apartine unei comunitati crestine, unei parohii, ca are biserica si preotul lui. Preotul nu este un prestator de servicii ci este "parintele" acestei familii. Daca pe presatorii de servicii de orice natura ii putem schimba la nevoie, pe parinti nu ii putem schimba si trebuie sa ne multumim cu cei pe care ni i-a dat Dumnezeu.

Ce trebuie sa pregatim pentru slujba?

La locul unde s-a hotarat sa ridice casa noua si dupa ce a sapat santurile unde se va turna sau se va aseza temelia casei, credinciosul va pregati o masuta frumos acoperita, asezata cu fata spre rasarit.

Pe aceasta masuta va aseza:

- un vas larg la gura (castron) cu apa curata
- cateva fire de busuioc
- unul sau doua sfesnice mici cu lumanari

- o catuie (obiect de metal in care se arde tamaie) cu carbune aprins
- tamaie

Preotul va mai aseza pe masa Sfanta Cruce si cartea sa de slujba. De cele mai multe ori, preotul are asupra sa catuie, tamaie si lumanar, dar este bine ca acestea sa fie ofranda credinciosului.

Ce slujba savarseste preotul?

Randuiala Bisericii prevede sa se savarseasca cu acest prilej sfintirea cea mica a apei, numita in popor sfestanie, insotita de o rugaciune speciala. Preotul savarseste slujba sfintirii apei, tamaind mai intai, apoi stropind cu apa sfintita locul unde urmeaza a se ridica noua casa.

Dupa aceea rosteste rugaciunea speciala randuita de Biserica pentru acest moment, in care se roaga lui Dumnezeu, Ziditorul si Facatorul a toate, sa "cerceteze" pe cei care vor a-si zidi casa noua, sa-i ajute "sa o inalte pana la capat si pe cei ce vor sa locuiasca in ea sa-i pazeasca de bantuiala celui potrivnic", sa intareasca temelia carei pentru ca "nici vantul, nici apa, nici altceva sa nu o poata strica".

Se obisnuieste ca, dupa savarsirea slujbei, preotul sa aseze prima caramida sau prima piatra la temelia casei, daca este posibil intr-unui din colturile casei, aratand, prin aceasta ca Dumnezeu insusi, prin harul preotului, este cel care pune temelia casei.

Rostul slujbei

Rostul slujbei care se face la inceperea temeliei casei este aratat de lucrarea savarsita de preot cu acest prilej si de rugaciunile rostite catre Dumnezeu. Este mai intai o alungare a raului, o exorcizare, o curatire a locului de orice intinaciune si de orice urma a lucrarii celui rau si, apoi binecuvantarea si sfintirea acestuia prin invocarea harului Sfantului Duh pentru ca in timpul construirii casei, cei ce lucreaza si cei pentru care se lucreaza, ca si constructia insasi sa fie pazita de orice lucrare a celui rau, de orice intamplare rea, de pizma si rautatea oamenilor, de farmece sau blesteme. In felul acesta, omul care zideste casa si-L ia pe Dumnezeu de ajutor la lucrarea sa si ocrotitor impotriva oricarei rautati sau nenorociri, stiind ca fara ajutorul lui Dumnezeu nu se poate face nimic si ca nici o putere nu poate birui puterea lui Dumnezeu.

Cand se poate savarsi slujba?

Este bine ca slujba de binecuvantare a inceperii temeliei casei sa se savarseasca in zi de duminica sau de sarbatoare, dupa ce mai intai s-a savarsit la biserica Sfanta Liturghie. Cel ce urmeaza a ridica casa participa la slujba aducand la sfantul altar ofranda de multumire, prescura si vin cu lumanare

aprinse și pomelnicul casei (adică numele celor care vor zidi casa și vor locui în ea și a celor apropiați lor), mulțumind în acest fel lui Dumnezeu că i-a ajutat să agonisească cele necesare pentru construcția unei case. Acest lucru se poate realiza mai greu la orase, unde, duminică după Sfânta Liturghie, preotul este de obicei ocupat cu alte slujbe. În acest caz se poate alege o altă zi de comun acord cu preotul.

Sfântul patron sau ocrotitor al casei

Se obișnuiește, de asemenea, ca cei ce își construiesc casa, cu acest prilej să-și aleagă un sfânt patron și ocrotitor al casei noi. Dacă familia are deja un sfânt ocrotitor, ales eventual cu prilejul cununiei religioase, atunci este bine să se păstreze același sfânt și pentru casa nouă. La slujba, preotul va face și pomenirea numelui sfântului ales drept ocrotitor.

În ziua de pomenire a sfântului respectiv, la sărbătoarea sfântului deci, cei ce vor locui în casa nouă fac slujbe de mulțumire mergând la biserică la Sfânta Liturghie. Se poate face și sfestania la casa și chiar o agapă ca pentru o sărbătoare a familiei.

Câteva explicații legate de obiectele folosite la slujba

Pentru că suntem la început, socotim necesar să explicăm pe scurt ce rost au lumanările, tamaia, apa sfințită și celelalte lucruri pe care le folosim la mai toate slujbele și în multe momente ale vieții noastre creștinești particulare.

De ce aprindem lumanari la slujbe sau când facem rugăciuni?

Lumanarea nu poate lipsi de la nici o slujbă sau rugăciune, ea ne însoțește totdeauna când ne întâlnim în vreun fel anume cu Dumnezeu. Când cineva se botează, când se cununa, când se împartășește, când moare, când se roagă acasă la el sau în biserică, când merge la Sfântul Altar cu prescura și cu pomelnicul, la mormant și în oricare alt moment se adresează lui Dumnezeu sau este în fața Lui, omul credincios aprinde lumanari.

Lumanarea simbolizează jertfa de sine, transfigurarea, transformarea în lumină prin ardere de sine, ceea ce reprezintă calea împlinirii noastre și a desăvârșirii. Ca și semnul Sfintei Cruci, lumanarea este un semn distinct al creștinului, ea sintetizând esența credinței noastre, aceea că nu există altă cale de împlinire, de mântuire, decât cea a jertfei. Jertfa se află la temelie a vieții, nimic nu se poate realiza decât prin jertfa de sine. Ca și lumanarea, omul se poate și el transforma în lumină, se poate îndumnezei prin ardere de sine. Apoi, lumanarea este jertfa curată pe care o aducem noi lui Dumnezeu. De aceea însoțim rugăciunile noastre pentru cei vii ca și pentru cei morți de aprinderea lumanarilor în biserică, la mormintele celor dragi sau în casele noastre.

Lumina este semn al prezentei lui Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu este lumină, mergem la Dumnezeu cu lumină. Lumanarea este, în același timp și o marturisire a faptului că cel care aprinde lumanarea este iubitor de lumină, a ales

calea luminii nu pe cea întunericului, a ales și iubeste faptele ce se savarsesc la lumina nu pe cele care se fac pe ascuns, în întuneric, se închina lui Dumnezeu care este lumina și se leapada de stăpânitorul întunericului și de lucrurile ce se fac la întuneric. Este foarte important de semnalat că omul aprinde lumanarea când se îndreaptă spre Dumnezeu sau când face lucruri legate de Dumnezeu, când face lucruri bune. El nu aprinde lumanarea atunci când savarsește lucruri de care se rusinează, lucruri îndoielnice, lucruri lumesti.

Cum trebuie să fie lumanările?

Lumanările trebuie să fie din ceara curată de albine. Nu întâmplător. Albina rămâne pururea fecioară, iar ceara produsă de ea constituie astfel materia cea mai curată, cea mai pură. În felul acesta aducem lui Dumnezeu ofrandă curată, neatinsă de umbra vreunei pătimi. Timpurile grele prin care am trecut ne-au determinat să facem lumanări nu numai din ceara curată, ci și din alte materiale, precum parafina. Acum putem reveni la lumanările din ceara curată de albine, pentru că darul nostru adus lui Dumnezeu să fie nu neapărat scump - oricum costul unei lumanări este mult prea mic, oricare ar fi el, pentru a constitui măsura darului nostru - el trebuie să fie însă de cea mai bună calitate. Așa cum pe prietenii noștri nu-i vom cuceri cu multimea darurilor de calitate îndoielnică, ci dimpotrivă, cu calitatea darului, tot așa, curatenia inimii noastre și gândul nostru bun, dragostea noastră pentru Dumnezeu, dar și fapta de cei pentru care ne rugăm lui Dumnezeu, nu pot fi manifestate decât prin lucruri în care punem tot ceea ce avem noi mai bun, mai curat, mai frumos. Numai văzând cât de frumos arde o lumanare din ceara curată, cât de liniștit și curat, vom înțelege diferența și vom aprecia calitatea acesteia. Dacă este bine făcută, o lumanare de ceară arde complet, fără să scoată fum și fără să curgă nici un pic de ceară. În felul acesta ea ține mult mai mult decât oricare alt fel de lumanare. Este de preferat să aprindem sau să folosim lumanări mai puține, dar de cea mai bună calitate - o singură lumanare, dacă este cazul - decât multe lumanări care nu sunt curate. Că să nu mai spunem că pentru fabricarea unor lumanări care circulă mai ales în comerț se folosesc fel de fel de substanțe de calitate și proveniență îndoielnică. Ravna cu care noi vom căuta să procurăm lumanări sau oricare alt obiect folosit pentru Dumnezeu ne dă măsura credinței noastre și dragostei noastre pentru Dumnezeu.

De ce tamaiem?

Tamaia însoțește, de asemenea, orice act de cult, orice slujbă sau rugăciune savarsite la biserică, la casa credinciosului sau în oricare alt loc. Tamaierea, înălțarea și răspândirea unor mireme binemirosoare prin arderea de tamaie, reprezintă marturisirea credinței și a supunerii noastre față de Dumnezeu, prin fumul binemirosoare care se înalță spre cer ca semn al jertfei noastre, al gândului nostru și al inimii noastre deschise către Dumnezeu cu mulțumire și încredere. În același timp, tamaia binemirosoare este semn al prezenței lui Dumnezeu, a Duhului lui Dumnezeu, a cărui prezență se face simțită ca aducătoare de pace, de liniște, de bucurie. Această dublă semnificație a tamaierii, ca semn al jertfei

omului care se inalta spre Dumnezeu si ca semn al prezentei harului lui Dumnezeu care coboara din cer, este foarte frumos ilustrata de rugaciunea prin care preotul binecuvanteaza tamaia inainte de a tamaia: "Tamaie iti aducem Tie, Hristoase Dumnezeul nostru, intru miros de buna mireasma duhovniceasca, pe care primind-o in jertfelnicul Tau cel mai presus de ceuri, trimite-ne noua harul Preasantului Tau Duh."

Tamaia alunga fortele raului.

Ca semn al prezentei Sfantului Duh dar si ca marturisire printr-un semn vazut, material, a credintei noastre in Dumnezeu si a faptului ca ne supunem si ne inchinam Lui, respingand orice alt stapan si orice alta putere, mirosul si fumul de tamaie are puterea de alungare a oricaror forte ale raului, de oriunde ar veni acestea, din partea oamenilor sau din partea vrajmasului diavol, dar mai ales, are menirea de a indeparta prezenta si lucrarea diavolului si a duhurilor rele. De aceea in popor se spune "fuge ca dracul de tamaie".

Cum se aprinde tamaia?

Pentru aprinderea tamaiei se foloseste un carbune special, prezentat sub forma de praf sau pastile, care se aprinde usor si tine mult. Acesta se poate procura de la manastiri sau biserici, iar in ultimul timp chiar de la magazine de obiecte bisericesti. La tara se folosesc de obicei, carbuni aprinsi. Orice alta solutie, cu multe bete de chibrit sau cu vata imbibata in spirit nu este recomandata si nu este deloc eficienta. Asa cum ne ingrijim de atatea lucruri pentru nevoile noastre, mult mai putin insemnate decat tamaierea casei, putem sa ne ingrijim putin si de cele necesare rugaciunii si sfintirii casei noastre.

Ne vorbeste Biblia despre folosirea lumanarii si a tamaiei?

Folosirea lumanarilor si a tamaiei are teme in Sfanta Scriptura, in viata si traditia Bisericii dintotdeauna. Sa ne amintim numai pilda celor zece fecioare care asteptau pe Mirele Hristos cu candelile aprinse (Matei 25, 1-8), pe crestinii din Troa, adunati in jurul Sfantului Pavel intr-o camera de sus "unde erau multe lumini" (Fapte 20,8); "si cele sapte sfesnice de aur care inconjurau pe Fiul Omului in Liturgia cereasca (Apocalipsa 1, 12-20). Tamaia este foarte obisnuita in cultul vechi-testamentar. Avem chiar reguli stricte privind folosirea tamaii la locul sfant (Levitic 16,12...). In Vechiul Testament se vorbeste despre "jertfe de tamaie pentru numele lui Dumnezeu" (Maleahi 1,11). Tamaia este asociata cu rugaciunea. "Sa se indrepteze rugaciunea mea ca tamaia inaintea Ta", citim in psalmi (Psalm 140, 2). In Apocalipsa avem o imagine din Liturgia cereasca parca luata din Liturgia noastra de duminica: "Si a venit un inger si a stat la altar, avand cadelnita de aur, si i s-a dat lui tamaie multa, ca s-o aduca impreuna cu rugaciunile tuturor sfintilor, pe altarul de aur dinaintea tronului. Si fumul tamaiei s-a suit, din mana ingerului, inaintea lui Dumnezeu, impreuna cu rugaciunile sfintilor" (8, 3-4).

De ce stropim cu apa sfintita?

Stropirea cu apa sfintita este foarte des si in multe ocazii folosita de catre preot. De fapt, apa, ca element fundamental al creatiei, fiindca se foloseste la spalarea si curatirea fizica a trupului uman sau a celorlalte corpuri materiale, este asociata si lucrarii de curatire spirituala, de spalare a urmelor lasate de pacatele si faradelegile oamenilor. Apa sfintita de preot poarta in ea puterea curatitoare si sfintitoare a harului dumnezeiesc. Cand face sfintirea apei, preotul se roaga pentru ca "apa aceasta sa se sfinteasca cu puterea, cu lucrarea si cu pogorarea Sfantului Duh", "pentru ca sa se pogoare peste ea lucrarea cea curatitoare a Treimii celei mai presus de fire", "pentru ca sa fie tamaduitoare sufletelor si trupurilor si izgonitoare a toata puterea cea potrivnica" si pentru ca prin gustarea si stropirea cu apa sfintita sa ne trimita Dumnezeu "binecuvantarea Sa, care spala intinaciunea patimilor".

Nu Dumnezeu are nevoie de apa sau de alte elemente materiale pentru a-Si trimite binecuvantarea si sfintenia Sa, ci omul are nevoie de ea pentru a primi lucrarea lui Dumnezeu. Pentru ca este trup si suflet, pentru ca are o constitutie psihosomatica cum spuneam, omul are nevoie de aceasta ingemanare a spiritualului cu materialul, are nevoie de semne materiale care sa indice prezenta si lucrarea harului dumnezeiesc. Din acelasi motiv omul isi exprima multumirea sa, cererea sa, dragostea prin semne materiale. Unei persoane pe care o iubim nu ne multumim numai sa-i spunem acest lucru, ci facem dovada iubirii noastre prin daruri, prin semne care poarta incarcatura si masura iubirii noastre. De aceea Dumnezeu a randuit ca omul sa se impartaseasca de harul si puterea dumnezeiasca, de Dumnezeu Insusi prin intermediul unor elemente componente ale lumii noastre materiale. Astfel, ne impartasim de Trupul si Sangele lui Hristos prin painea si vinul euharistic, primim lucrarea harului Sfantului Duh prin gustarea sau stropirea cu apa sfintita sau prin undelemn sfintit s.a.m.d.

Binecuvantarea casei noi in care urmeaza a locui cineva pentru intaia oara

La terminarea casei si dupa amenajarea acesteia, cand este gata de locuit sau cel care urmeaza a o locui hotaraste sa se mute in ea, va fi chemat preotul pentru a face sfintirea si binecuvantarea casei noi care urmeaza a fi locuita pentru prima data. Sfintirea casei se poate face si atunci cand ne mutam intr-o locuinta nu neaparat noua, care nu stim daca a fost sfintita atunci cand a fost construita. De asemenea, se face sfintirea casei dupa renovarea acesteia.

De ce facem sfintirea casei noi?

Binecuvantarea si sfintirea casei noi este ca un botez pentru om, este un fel de increstinare a casei, a locui, a spatiului in care urmeaza a locui cineva. De aceea, vom vedea, ca pe langa apa sfintita cu care se stropeste casa, se foloseste si ungera cu undelem sfintit precum la copilul nou botezat ungera cu undelem si cu Sfantul Mir. Este un act de marturisire a dorintei, a optiunii, a alegerii noastre de a trai cu Dumnezeu, sub stapanirea si Imparatia lui Dumnezeu.

Prin slujba de binecuvantare asezam casa cea noua sub obladierea lui Dumnezeu, sub paza si binecuvantarea Lui. Slujba savarsita de preot are menirea de a alunga orice lucrare a fortelor raului, ea are mai intai un caracter de exorcizare a locului si a casei, asa cum facem exorcizarile sau lepadarile inainte de botezarea pruncului nou nascut.

Aceasta afirma, in acelasi timp hotararea celor ce vor locui in casa respectiva de a se lepa da de orice lucrare rea, de orice pacat si faradelege si de a se feri si lupta pentru a nu cadea sub stapanirea diavolului si a duhurilor lui in vreun fel anume. Dupa aceea, in locul unde a fost alungata orice lucrare si prezenta a raului este adusa, prin slujba preotului, binecuvantarea si sfintirea lui Dumnezeu, pe care El o trimite tuturor celor care vor sa traiasca dupa voia Lui si isi exprima aceasta hotarare.

Casa nesfintita, ca si omul nebotezat, este vulnerabila lucrarii celui viclean si a tuturor relelor, poate fi bantuita de duhuri rele si de rautatile oamenilor, de vrajtorii sau blesteme. Dimpotriva, casa sfintita si cei ce locuiesc in casa sfintita si binecuvantata sunt ocrotiti in fata tuturor relelor, daca ei insisi nu aduc raul in casa prin savarsirea lui.

Ce trebuie sa pregatim pentru sfintirea casei noi?

Credinciosul va avea grija ca, mai inainte, sa pregateasca in casa noua o masuta frumos acoperita, orientata spre rasarit, pe care va aseza urmatoarele:

- un vas larg la gura (catron) cu apa curata
- cateva fire de busuioc
- un pahar sau o ceasca mai marisoara cu undelemn curat.
- cateva betisoare de marimea unei scobitori (pot fi chiar scobitori) sau a unui bat de chibrit, infasurate la unul din capete cu vata.
- unul sau doua sfesnice mici de masa cu lumanari curate de ceara.
- catuie cu carbune aprins si tamaie

- o paine, o sticla de undelemn si una de vin
- din fructele sau alimentele specifice zonei si perioadei in care se savarseste slujba
- un prosop curat pe care preotul isi va sterge mana dupa sfintirea apei

Pe aceiasi masa, preotul va mai aseza Sfanta Evanghelie, Sfanta Cruce si cartea de slujba.

Toate usile camerelor vor fi larg deschise pentru ca preotul sa poata intra in ele pentru a le binecuvanta si sfinti.

Icoanele pentru casa noua.

Este bine ca odata cu binecuvantarea casei noi sa asezam in camere si icoanele pe care le-am pregatit si le-am sfintit la biserica din vreme. Daca nu ne-am ingrijit pentru sfintirea icoanelor mai inainte, putem cu acest prilej sa sfintim si icoana sau icoanele pe care le vom aseza in casa. In cazul acesta vom aseza pe masa si icoanele respective, pe care daca nu sunt sfintite mai inainte, le va sfinti preotul cu aceasta ocazie. Familiei tinere este indicat sa i se daruiasca icoana si candela pentru noul camin.

Pomelnicul familiei

Trebuie, de asemenea, sa fie pregatit si un pomelnic (o lista) cu numele celor ce vor locui in casa noua, pe care preotul ii va pomeni la momentul potrivit. Alaturi de stapanii casei mai pot fi trecuti in pomelnic membrii familiei, cei apropiati si cei prezenti la slujba. Se poate face un pomelnic si pentru mortii familiei.

Unde si cum stam cu slujba?

Cei prezenti la savarsirea slujbei vor sta in spatele preotului ca la biserica, iar preotul va sta in fata mesei amenajate special, toti cu fata spre rasarit. Nu este bine sa stam in fata preotului. Slujba nu este un spectacol la care se priveste ci o lucrare la care trebuie sa participam, la care avem partea noastra de contributie, alaturi de preot, urmarind cu atentie rugaciunile pe care le face preotul si rugandu-ne impreuna cu el. Credinciosii trebuie sa fie atenti la citirea Sfintei Evanghelii si a rugaciunilor de sfintire sa ingenuncheze. Ei pot sta in genunchi si toata slujba.

Slujba sfintirii apei si rugaciunile speciale

Mai intai, preotul va savarsi slujba sfintirii apei. Apoi va rosti o rugaciune in care se roaga lui Dumnezeu "sa pazeasca nevatamati de toata rautatea pe cei ce voiesc a locui in casa cea noua, sa-i binecuvanteze pe dansii si locuinta lor si sa

pastreze totdeauna viata lor nebanuita de rautati, daruindu-le cu indestulare toate bunatatile spre folos..."Urmeaza o alta rugaciune pe care preotul o rosteste in taina si in care se roaga pentru ca Hristos, Dumnezeuul nostru "sa binecuvanteze casa aceasta, sa intareasca cu frica Sa pe cei ce vor locui in ea si sa-i pazeasca nevatamati de cei potrivnici." Tot in aceasta rugaciune, preotul se roaga lui Dumnezeu "sa binecuvanteze si sa inmulteasca toate bunatatile in casa aceasta", facand semnul binecuvantarii peste prinoasele asezate pe masa.

Sfintirea undelemnului

Urmeaza sfintirea undelemnului, peste care preotul face semnul Sfintei Cruci de trei ori, rostind de fiecare data: "In numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh. Amin", si rugandu-se ca Dumnezeu sa trimita peste undelemnul acela "harul Preasfantului Sau Duh si sa-l sfinteasca ca sa fie spre sfintirea locului si a casei ce s-a zidit pe el si spre alungarea tuturor puterilor celor potrivnice si a bantuieilor diavolesti".

Stropirea casei cu apa sfintita

Apoi preotul, inmuind busuiocul in apa sfintita, stropeste toti peretii casei de jur imprejur si in toate camerele, zicand: "In numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh, prin stropirea cu aceasta apa sfintita sa se departeze toata lucrarea diavoleasca cea vicleana. Amin." Cineva din cei ai casei va purta vasul cu apa sfintita, insotindu-l pe preot.

Despre alungarea raului

Aceasta alungare a raului si a fortelor lui se face de preot prin invocarea numelui Sfintei Treimi si prin stropirea cu apa sfintita. Omul nu poate lupta singur impotriva diavolului. Numai Domnul nostru Iisus Hristos a avut puterea sa alunge pe demoni din cei care erau stapaniti de ei si din locurile bantuite de acestia. In Sfintele Evanghelii avem o multime de referiri la aceasta biruinta impotriva diavolilor (Matei 8, 28; 9, 32; Marcu 5, 1-15; Luca 9, 38-42; 13, 32;). Mantuitorul Hristos a dat aceasta putere si Apostolilor Sau: "Chemand la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Sai - ne relateaza Sf. Evanghelist Matei - le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca sa le scoata si sa tamaduiasca orice boala si orice neputinta" (Matei 10, 1; vezi si Marcu 6, 13;). Din prima istorie a Bisericii, care este cartea Faptele Apostolilor, aflam ca ucenicii Mantuitorului, dar si urmasii acestora, preotii hirotoniti de Apostoli, aveau puterea sa alunge demonii si duhurile rele in numele lui Hristos (Fapte 8,7; 19, 12;).

Prin urmare, indepartarea duhurilor rele de la casa cuiva, din vreun loc anume si chiar din oamenii posedati de demoni nu se poate face decat de preoti in numele si cu puterea lui Iisus Hristos, in numele lui Dumnezeu cel inchinat in Treime, Tatal, Fiul si Sfantul Duh, prin slujbe randuite de Biserica.

Cei ce recurg la serviciile vrajitoarelor sau a tot felul de lucratori trebuie sa stie ca acestea nu lucreaza cu puterea lui Dumnezeu si nici in numele lui Dumnezeu, ci lucreaza cu puterea diavolului. Izbavirea de rau pe care pare ca o aduc este o amagire sau eliberarea de un rau pentru a fi dat unui rau mai mare, pentru a fi dat in mainile diavolului.

Diavolul exista si lucrarea diavolului de asemenea. Singura aparare impotriva acestui neobosit vrajmas al omului si al lui Dumnezeu este binecuvantarea si sfintirea adusa prin rugaciunile si slujbele Bisericii savarsite de preotii care au harul sfintitor primit prin hirotonia savarsita de episcop.

Ungerea casei cu undelemn sfintit.

Dupa ce a stropit peste tot, preotul ia un betisor infasurat la un capat cu vata sau bumbac, il inmoaie in undelemnul sfintit si insemneaza peretii tuturor camerelor cu semnul Sfintei Cruci, zicand: "Se binecuvanteaza casa aceasta, prin ungera cu acest undelemn sfintit, in numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh. Amin."

De ce se unge casa cu undelemn sfintit?

Undelemnul este foarte mult folosit in lucrarea sfintitoare a Bisericii. Undelemnul este materia prin care se transmite lucrarea sfintitoare a harului Sfantului Duh. Tot prin ungera cu undelemn sfintit se transmite lucrarea tamaduitoare a Duhului lui Dumnezeu la slujba Sfantului Maslu. Copilul se unge si el cu undelemnul sfintit inainte de botez. De asemenea, la sfarsitul Sfintei Liturghii si al altor slujbe, credinciosii sunt miruiti, insemnati pe frunte cu undelemn sfintit. Prin ungera cu undelemnul sfintit omul, casa sau oricare obiect primeste pecetea, semnul, atingerea dumnezeirii, prin care este consacrat lui Dumnezeu.

In Vechiul Testament, Dumnezeu Insusi porunceste lui Moise folosirea undelemnului sfintit impreuna cu alte mirodenii pentru sfintirea prin ungera cu acesta a tuturor lucrurilor destinate cultului: "Sa ungi cu el cortul adunarii, chivotul legii si toate lucrurile din cort, masa si toate cele de pe ea, sfesnicul si toate lucrurile lui, jertfelnicul tamaierii, jertfelnicul arderii de tot si toate lucrurile lui, baia si postamentul ei. Si sa le sfintesti pe acestea si va sfintenie mare; tot ce se va atinge de ele se va sfinti." (Iesire 30, 23-25). Aici este borba de mirul cu care nu aveau voie sa se unga decat lucrurile din templu si preotii. In Noul Testament se aminteste ungera celor bolnavi cu undelemn de catre preot, in numele Domnului: "Este cineva bolnav intre voi? Sa cheme preotii Bisericii si sa se roage pentru el, ungandu-l cu undelemn in numele Domnului (Iacov 5,14).

Citirea Sfintei Evanghelii

Se citește apoi Sfânta Evanghelie de către preot, stând cu fața la răsărit, timp în care cei prezenți îngenunchează. Citirea Sfintei Evanghelii, ca de fiecare dată când se face, înseamnă prezența Domnului nostru Iisus Hristos, prin propriile Sale cuvinte. Citirea Sfintei Evanghelii este momentul când Hristos însuși ne vorbește. De aceea, la acest moment se îngenunchează ca în fața lui Dumnezeu.

Ectenia întreită sau rugăciunea staruitoare

În sfârșit, ultimul moment important al slujbei îl constituie ectenia întreită, o rugăciune de cerere staruitoare, la care cântărețul sau credincioșii răspund de fiecare dată cu "Doamne miluiește" de trei ori. În momentul acela, preotul îl roagă pe Dumnezeu pentru binele casei noi și al celor ce vor locui în ea și pentru îndepărtarea a tot raul. Preotul se roagă lui Dumnezeu astfel: "Încă ne rugăm ca să trimită binecuvântarea Sa asupra casei acesteia și asupra robilor Sai (aici pomeneste numele celor ce vor locui în casa) și asupra tuturor celor ce voiesc a locui cu evlavie în ea; să le trimită pe ingerul Sau cel milostiv, ca să-i păzească și să-i ferească de toată rautatea și să-i povățuiască spre lucrarea tuturor faptelor celor bune și spre împlinirea sfintelor porunci ale lui Hristos; să-i păzească de foamete, de molimă, de cutremur, de potop, de foc, de sabie și de venirea celor de alt neam asupra lor; și să le daruiască sănătate și să-i întărească cu zile îndelungate și întru toate să-i îndestuleze, să zicem tot: Doamne auzi-ne și ne miluiește."

În acest moment, preotul se poate ruga pentru toți cei prezenți, pomenindu-le numele ca și pentru cei care nu sunt de față dar pentru care cei ai casei doresc a face rugăciune. Se obișnuiește în unele locuri să se facă și rugăciune de pomenire a celor morți.

Binecuvântarea prinoaselor sau a bucatelor

Dacă nu a făcut-o mai înainte, tot acum preotul poate binecuvânta prinoasele așezate pe masă, rugându-se pentru înmulțirea lor în casa aceea: "Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, binecuvântează pâinea, vinul, undelemnul și toate prinoasele puse înaintea Ta de robii Tai și le înmulțește pe ele în casa aceasta, în orașul (sau în satul) acesta, în țara aceasta și în toată lumea Ta, că Tu ești Cel ce binecuvântezi și Sfînt ești toate, Hristoase Dumnezeul nostru și Tie slava înaltă, împreună cu Parintelui Tau celui fără de început și Preasfântului și de viață Facătorului Tau Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin."

Agapa

Ca și la punerea temeliei, și acum se poate organiza o mică agapă, ca expresie a mulțumirii și a bucuriei pe care o trăiesc cei care au reușit să-și ridice casa sau

sa se mute in casa noua. Este bine ca bucuria aceasta sa o imparta cu cei dragi ai lor, cu prietenii si cu vecinii.

Cand se poate savarsi slujba de binecuvantare a casei noi?

Se recomanda ca slujba de binecuvantare a casei noi sa se savarseasca duminica sau in zile de sarbatoare, dupa ce la biserica s-a savarsit Sfanta Liturghie. Credinciosii care s-au bucurat de ajutorul lui Dumnezeu si au ajuns la terminarea casei sau cei care si-au cumparat casa noua, se cade sa aduca ofranda de multumire la Sfanta Liturghie, prescura si vin pentru savarsirea Sfintei Liturghii si alte prinoase pentru a fi binecuvantate de preot la sfarsitul slujbei si impartite ca dar celorlalti credinciosi. Daca se poate, cei care doresc sa faca sfintirea casei este de dorit sa posteasca cateva zile, sa se spovedeasca si sa se impartaseasca la Sfanta Liturghie din ziua respectiva, pentru ca in casa noua, binecuvantata si sfintita, curatita de orice lucrare rea, sa intre si ei curatiti de tot pacatul si de toata rautatea. In felul acesta se pune, intr-adevar, inceput bun.

Slujba aceasta se face nu numai la casa ridicata de noi ci si la cea cumparata, care urmeaza a fi locuita pentru prima data sau care desi a fost locuita nu a fost sfintita la inceput din neglijenta sau din alt motiv.

Crucea pe casa

Se obisnuieste, in unele regiuni ale Romaniei, ca la casa noua sa se aseze pe acoperis o cruce sau chiar doua, de marime potrivita, discreta. Este foarte potrivit si foarte frumos ca o casa locuita de o familie crestina sa poarte semnul Crucii pe acoperis. Trebuie insa avut grija ca acesta sa fie de bun gust, sa se armonizeze cu marimea si cu forma casei si, oricum, sa fie de proportii mici. Acest obicei s-a inspirat desigur din crucea existenta pe turla bisericilor. Casa unui crestin este si ea un loc unde se face rugaciune, se fac inchinaciuni si se incearca o vietuire cuviincioasa.

Semnul sfintei Cruci este foarte drag crestinului ortodox, de aceea el este foarte raspandit si in casa acestuia. Traditia romanilor ne arata ca foarte multe din obiectele de folosinta ale acestora purtau semnul crucii. Pentru crestini Crucea este semnul biruintei asupra raului si aparatoare de tot raul. "Arma impotriva diavolului crucea Ta ne-ai dat-o noua... cantam intr-un tropar de la Sfantul Maslu.

Sfestania

Ce este sfestania?

Sfestania este denumirea populara pentru slujba Aghiasmei mici sau Sfintirea cea mica a apei. Ea se savarseste de catre preot in biserici sau in casele

credinciosilor cu diferite prilejuri. Slujba sfestaniei cuprinde sfintirea apei, stropirea cu apa sfintita a celor prezenti si a tuturor camerelor precum si rugaciuni pentru ocrotirea si binele casei si pentru sanatatea trupei si sufleteasca a celor ce locuiesc in cea.

Iata ce scrie in cartea de slujba a preotului despre folosul sfestaniei: "Aceasta apa sfintita, pe care Duhul Sfânt, prin rugaciunile preotilor, o sfinteste, are multe feluri de lucrari, precum insasi ectenia sfintirii si rugaciunea marturisesc: prin stropirea ei, duhurile cele viclene din tot locul se alunga; se iarta si pacatele cele mici de peste toate zilele, adica nalucirile diavolesti si gandurile cele rele; mintea se curateste de lucrurile cele spurcate si se indrepteaza spre rugaciune; bolile le alunga si da sanatate sufleteasca si trupei... Toti cei ce o primesc cu credinta iau sfintenie si binecuvantare."

De ce facem sfestanie?

Sfestania este pentru casa ceea ce este spovedania pentru om. Daca prin spovedanie, prin marturisirea pacatelor si dezlegarea acestora de catre preot, omul se curateste, isi curateste sufletul, isi improspateaza harul primit la botez, tot asa prin stropirea cu apa sfintita si prin rugaciunile speciale ale preotului, casa sfintita la inceput se curateste de tot raul si de toata lucrarea cea rea, datorate fie pacatelor celor ce locuiesc in ea, fie oamenilor rauvoitori, fie duhurilor celor rele.

Prin savarsirea periodica a sfestaniei se resfinteste locul, casa si toate lucrurile din ea dupa un timp in care inevitabilele noastre pacate si fapte mai putin cuviincioase au intinat casa. Trebuie spus un lucru in care noi credem si pe care il aflam din Sfintele Scripturi si pe care Biserica noastra il invata de la inceputuri. Si anume, omul este solidar cu tot ceea ce il inconjoara, asa incat urmarile faptelor lui se rasfrang si asupra mediului sau inconjurator, asupra casei si a lucrurilor din casa. Lucrurile urate, pacatele si faradelegile omului intineaza spatiul in care acesta le savarseste sau traieste, dupa cum, faptele lui bune, curatenia vietii lui sfinteste si mediul sau inconjurator. In legatura cu aceasta s-a pastrat in popor o zicala foarte adevarata si care cel putin la inceput avea intelesul celor de mai sus: "Omul sfinteste locul". Intr-adevar omul sfinteste locul, dar tot omul este cel care-l intineaza, care-l urateste sau murdareste prin uratenia si murdaria sa sufleteasca. Sa ne amintim ca pacatul protoparintilor Adam si Eva a adus cu sine si o tulburare a creatiei intregi: pamantul care pana atunci rodea numai lucruri folositoare si frumoase, a inceput a rodi "spini si palamida" (Facere 3, 18). Daca pacatul sau oricare lucru urat il indeparteaza pe om de Dumnezeu si de binefacerile care vin din apropierea de Dumnezeu, curatirea si sfintirea omului si a mediului care-l inconjoara il readuce pe om in apropierea lui Dumnezeu pentru a se bucura de binecuvantarea Acestuia si indeparteaza raul sub orice forma acesta ar fi prezentat.

Cand putem sau cand trebuie sa facem sfestanie in casa?

Dintru inceput spuneam ca, in principiu, preotul trebuie si poate sa savarseasca sfestanie la casa credinciosului, "oricand acesta o cere". Deci, ori de cate ori, credinciosul simte nevoia curatirii si sfintirii casei, asa cum simte nevoia usurarii si curatirii de pacate prin spovedanie, el poate chema preotul la casa sa pentru a-i face sfestanie. Este bine ca sfestania sa se faca in zi de post, miercurea sau vinerea, ea fiind o slujba de curatire, de spalare, de exorcizare, care se potriveste mai putin cu zilele de sarbatoare sau cu celelalte zile ale saptamanii, dar si pentru faptul ca cel care solicita savarsirea sfestaniei trebuie sa se pregateasca prin postire si rugaciune.

In vechime, dar si astazi in unele regiuni, se obisnuia sfestania in prima zi a fiecărei luni. Acesta, desigur este un lucru foarte bun si de dorit. In locul acestei sfestanii de ziua intaia a fiecărei luni s-a pastrat in multe parti din Biserica noastra obiceiul ca preotul sa mearga pe la toate casele pentru a stropi cu apa sfintita. El nu mai savarseste sfintirea apei in fiecare casa, ci o savarseste la biserica o singura data si apoi stropeste cu aceasta apa sfintita toate casele parohiei. De aceea se spune in popor ca vine preotul cu "zi'ntai".

Sfestania din luna martie.

Daca nu se poate mai des, se face sfestanie in casa, cel putin o data pe an. Mai in toate partile se obisnuieste ca aceasta sfestanie anuala sa se faca in Postul Mare care premerge sarbatoarea Sfintelor Pasti. Cei mai multi dintre credinciosi solicita savarsirea acestei sfestanii in luna martie. Singura explicatie a acestei preferinte este legata de faptul ca, indiferent cand sunt Sfintele Pasti, luna martie este cuprinsa in Postul Mare, de aici si vorba populara ca "martie nu lipseste din post". Deci, nu luna martie in sine este o luna in care este bine sa se faca sfestanie, ci Postul Mare este o perioada potrivita pentru aceasta slujba in casa.

De ce in post? Mai intai trebuie sa spunem ca este bine sa facem sfestanie in post pentru ca in aceasta perioada cei ai casei sunt mai pregatiti sufleteste, datorita postului si a rugaciunilor din aceasta perioada, dar si datorita faptului ca acum credinciosul se straduieste mai mult ca oricand sa se lepede de deprinderile rele, de rautati si pacate, si sa se ingrijeasca mai mult de suflete, sa se apropie mai mult de Dumnezeu. Desigur, oricare din posturile de peste an randuite de Biserica sunt potrivite pentru savarsirea sfestaniei, dupa cum, se recomanda acest lucru si pentru zilele de post de peste saptamana, miercurea si vinerea. Cine doreste, este bine sa savarseasca sfestanie in toate posturile. Cine nu poate, sa o faca cel putin in Postul Mare.

De ce in Postul Mare? Pentru ca acesta este cel mai important si cel mai aspru post de peste an care ne pregateste pentru cea mai mare sarbatoare a Bisericii. Dar si pentru ca acesta este primavara, cand, odata cu inviorarea si improspatarea naturii, se face si curatenia casei si a lucrurilor din ea. Pe langa aceasta, mai poate fi luata in seama si dorinta si disponibilitatea omului de inviorare si

renastere odata cu cea a naturii inconjuratoare, in virtutea aceleiasi solidaritati dintre om si creatie. Puritatea, frumusetea si vigoarea naturii renascute invita pe om, aproape irezistibil, la aceeasi renastere si recuperare a puritatii si a vigoriei launtrice. Peste tot, dar mai ales la tara, primavara se face o curatenie generala a casei, care merge la scoaterea tuturor lucrurilor din casa, curatirea, scuturarea si improspatarea lor pana la varuirea peretilor, care aduce cu sine si la propriu si la figurat un aer de reala primenire - mai ales cand peretii se varuiesc cu var alb.

Sfestania dupa ce am avut in casa un deces

Se obisnuieste ca dupa ce am avut un deces in casa, la cateva zile dupa inmormantare, atunci cand cei din casa se pot pregati, sa se savarseasca sfestanie. Crestinul simte nevoia resfintirii si binecuvantarii casei nu pentru ca cel decedat ar fi intinat in vreun fel casa, ci pentru ca locul si casa a fost cercetat de moarte. Pe buna dreptate, moartea este socotita ca cea mai infricosatoare forma a raului si consecinta a pacatului. "Pentru ca plata pacatului este moartea" spune Sfantul Apostol Pavel (Rom. 6,23).

Cu atat mai mult, trebuie sa se savarseasca sfestanie in casa sau in locul in care s-a comis un omor sau o alta faradelege sau uraciune (avort, incercare de sinucidere, varsare de sange, molima, intamplare rea sau accidente de orice fel, etc.), pentru ca toate acestea se intampla din indemnul si cu lucrarea diavolului si a duhurilor rele.

Ce trebuie si cum trebuie sa ne pregatim pentru sfestanie?

Cine doreste a chema preotul pentru a savarsi sfestanie in casa, trebuie sa stie cum trebuie sa se pregateasca pentru aceasta avand in vedere cele de mai jos.

Mai intai toti cei din casa este bine sa se spovedeasca, pentru ca inainte de a curati si sfinti casa, sa se curateasca si sa se sfinteasca ei insisi de pacatele si relele care afecteaza si casa in care ei locuiesc. Daca nu este in timpul postului, atunci cei din casa sa stie ca trebuie sa posteasca trei zile inainte sau cel putin ziua aceea si sa se fereasca de cearta, dusmanii, injuraturi sau alte rele.

In al doilea rand, casa in care urmeaza a se face sfestanie trebuie curatita cat mai bine, de la un capat la altul si toate lucrurile din ea. Nu este de inchipuit sa stropim cu apa sfintita si sa facem rugaciuni pentru a curati casa de rele iar casa sa fie murdara si neingrijita. Apoi, orice slujba savarsita de preot in casa este echivalenta cu aducerea lui Dumnezeu in casa aceea prin lucrarea Sa sfintitoare si prin binecuvantarea Sa. Ori, daca atunci cand primim un oaspete obisnuit, dintre oameni, directam si facem curatenie in casa, pentru a-l primi cum se cuvine, cu atat mai mult atunci cand vrem sa-L primim pe insusi Dumnezeu. Asa cum ne spalam, ne ingrijim si ne primenim noi oamenii atunci cand mergem la biserica sau atunci cand ni se face orice slujba, tot asa trebuie primenita si casa noastra cand facem slujba in ea.

Pentru slujba sfestaniei, credinciosul trebuie sa pregateasca o masuta frumos acoperita, orientata spre rasarit (masuta poate fi asezata in fata sau in apropierea icoanei sau a coltului de rugaciune din casa) pe care va aseza urmatoarele:

- un vas larg la gura cu apa,
- un manunchi de busuioc,
- doua sfesnice mici cu lumanari sau un var stramt la gura (un pahar sau ceasca) in care sa se poata pune lumanarile din ceara curata,
- o catuie cu carbune aprins si putina tamaie,
- o icoana (daca masuta nu se afla in fata icoanei din casa),
- un pomelnic cu cei ce locuiesc in casa si cu cei pe care respectivii doresc sa-i pomeneasca la rugaciune (poate fi si un pomelnic cu mortii familiei).

Mai pot fi puse pe masa:

- o paine, putin undelemn si putin vin, simbolizand roadele pamantului date de Dumnezeu spre hrana noastra, pentru a fi binecuvantate.

Preotul va sta in fata masutei, iar credinciosii vor sta in spatele preotului, asa cum stam si la biserica, toti cu fata la rasarit.

Toate usile camerelor vor fi larg deschise.

Care sunt actele principale savarsite de preot in timpul sfestaniei?

Rugaciunile de inceput si tamaierea casei

Slujba sfestaniei cuprinde diverse rugaciuni, pentru casa si pentru cei ce locuiesc in ea, rugaciuni pentru sfintirea apei, tamaierea casei, sarutarea Sfintei Crucii de catre toti cei de fata si stropirea lor cu apa sfintita, stropirea casei cu apa sfintita.

Dupa binecuvantarea de inceput a preotului, se rostesc rugaciunile de inceput, psalmul 142 "Doamne , auzi rugaciunea mea, asculta cererea mea..." si Psalmul 50, psalm de pocainta, timp in care preotul tamaiaza masa amenajata pentru slujba si toata casa, incepand de fiecare data cu icoana din camera.

Urmeaza o serie de tropare scurte, rugaciuni adresate Maicii Domnului si tuturor sfintilor, exprimand rugaminta noastra ca acestia sa fie impreuna rugatori cu noi. Invocand numele sfintilor si al Maicii Domnului, spunem de fiecare data: "rugati-va lui Dumnezeu pentru noi".

De ce rugam pe Maica Domnului si pe sfinti sa se roage pentru noi?

La orice slujba sau rugaciune, cerem Maicii Domnului si tuturor sfintilor sa fie alaturi de noi in rugaciunile noastre catre Dumnezeu, sa se roage pentru noi, sa mijloceasca pentru noi. In credinta si traditia noastra ortodoxa, sfintii bineplacuti lui Dumnezeu si Maica Domnului sunt foarte apropiati credinciosilor. De aceea

suntem inconjurati de icoane ale Maicii Domnului si ale sfintilor in biserici, dar si in casele noastre. Daca nadajduim in sprijinul si in intelegerea oamenilor din jurul nostru, pe care ii rugam adeseori sa ne ajute sau sa mijloceasca pentru noi la alti oameni, cu atat mai mult nadajduim in dragostea, ajutorul si in mijlocirea celor care sunt acum in preajma lui Dumnezeu.

In Biserica Ortodoxa este foarte raspandita si incetatenita rugaciunea unora pentru altii si fiecare simtim cat de folositoare este. In aceasta solidaritate dintre oameni, in dragostea si mila unora pentru altii se intemeiaza credinta noastra in rugaciunile si mijlocirile sfintilor pentru noi. Daca rugaciunile si mijlocirile noastre, ale oamenilor pacatosi, prinsi in toate neputintele acestei vietii sunt ascultate de Dumnezeu si implinite, cu atat mai mult rugaciunile sfintilor. De altfel, daca noi credem in viata de dincolo, daca credem, prin urmare, ca oamenii bineplacuti lui Dumnezeu sunt alaturi de Dumnezeu, nu ne putem inchipui ca ei, atat de buni si iubitori, pot ramane nepasatori la necazurile, durerile si nevoile noastre. Nu putem sa ne gandim ca cei care in viata lor pamanteasca s-au rugat neincetat pentru toti oamenii, s-au jertfit pentru a-i ajuta, au fost nemilostivi, au suferit pentru durerile si pacatele semenilor lor, dupa cum aflam din istorisirea vietii lor, nu putem, deci, sa ne inchipuim ca acestia, trecand in viata cealalta, devin nepasatori de ceea ce se intampla cu oamenii si cu lumea.

Citirea Sfintei Evanghelii

Momentul important urmat este citirea Sfintei Evanghelii, timp in care credinciosii ingenucheaza. Se citeste un fragment din Evanghelia dupa Ioan (cap.V, 1-4) care reda episodul vindecarii paralizicului de la scaldatoarea din Vitezda. Aici ni se arata ca apa in care se cobora un inger al Domnului, care era, deci, intr-un fel cercetata, atinsa, sfintita de Dumnezeu se cobora la vreme in scaldatoare si tulbura apa; si cine intra intai, dupa tulburarea apei, se facea sanatos, de ori ce boala era tinut". Tot asa, cum vom vedea, printr-o rugaciune speciala, preotul se roaga lui Dumnezeu "sa trimita harul Prea Sfantului Sau Duh si sa sfinteasca apa" pusa inainte si sa fie spre spalarea de toata intinaciunea si spre sanatatea sufletelor si a trupurilor.

Ectenia Mare

Dupa citirea Sfintei Evanghelii, preotul rosteste Ectenia Mare, o serie de rugaciuni si de cereri adresate lui Dumnezeu, mai intai cu caracter general, pentru pacea si binele lumii intregi, a localitatii respective, sat sau oras, si apoi, cu caracter special, pentru sfintirea apei. Astfel preotul se roaga lui Dumnezeu "pentru ca sa sfinteasca apa aceasta, cu puterea, cu lucrarea si cu pogorarea Sfantului Duh", "pentru ca sa se pogoare peste apa aceasta lucrarea cea curatitoare a Treimii celei mai presus de fire", "pentru ca sa fie apa aceasta tamaduitoare sufletelor si trupurilor, si izgonitoare a toata puterea cea potrivnica", "pentru ca sa se trimita ei harul izbavirii si binecuvantarea Iordanului" ... si altele.

Rugaciunea de sfintire a apei

Momentul cel mai important al slujbei este atunci cand preotul sfinteste apa printr-o rugaciune speciala. In momentul acestei rugaciuni, preotul afunda de trei ori mana dreapta in apa, facand semnul Sfintei Cruci si rugandu-se de fiecare datga astfel: "Si acum trimite harul Prea Sfantului si de viata facatorului Tau Duh, care sfinteste toate, si sfinteste apa aceasta". Apoi continua rugaciunea: "Si prin gustarea si stropirea cu apa aceasta, trimite-ne noua binecuvantarea Ta, care spala intinaciunea patimilor. Asa ne rugam cerceteaza neputinta noastra, Bunule, si tamaduieste cu mila Ta bolile noastre cele sufletesti si trupesti", asociind aceste rugaciuni rugaciunea Maicii Domnului, puterea Sfintei Cruci si rugaciunile tuturor sfintilor, pomenind numele multora dintre ei.

Afundarea Sfintei Cruci in apa si stropirea cu apa sfintita

Dupa rugaciunea de sfintire, preotul afunda in apa Sfanta Cruce in forma de cruce, de trei ori, in timp ce canta troparul: "Mantuieste, Doamne, poporul Tau si binecuvanteaza mostenirea Ta. Biruinta binecredinciosilor crestini asupra celui potrivnic daruieste, si cu Crucea Ta pazeste pe poporul Tau".

In continuare preotul stropeste cu apa sfintita toata casa, cineva din cei ai casei purtand vasul cu apa sfintita. Dupa ce termina de stropit casa, preotul stropeste cu apa sfintita pe toti cei prezenti care se inchina si saruta Sfanta Cruce pe care preotul o tine in mana.

Ectenia finala pentru pazirea casei de rau

Slujba sfestaniei se sfarseste cu o rugaciune prin care preotul se roaga "sa se pazeasca locuinta aceea, toate orasele si satele de boala, de foamete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de navalirea altor neamuri si de razboiul dintre noi" si pentru ca Bunul Dumnezeu "sa indeparteze si sa imprastie toata mania, care se porneste asupra noastra, si sa ne izbaveasca pe noi de mustrarea Lui cea dreapta, care este asupra noastra si sa ne miluiasca pe noi." Acum preotul pomeneste pe toti cei de fata si pe toti cei scrisi pe pomelnicul casei. Se poate, de asemenea, face o rugaciune de pomenire a mortilor familiei.

Rugaciunea pentru casa ce este tulburata de duhuri rele

Exista duhuri rele?

Duhurile rele exista si lucreaza neincetat cu vrajmasie impotriva oamenilor. Daca ele nu se vad, se vad insa semnele lucrarii lor, relele sau nenorocirile care se abat adeseori asupra noastra si asupra caselor noastre. Poarta prin care patrunde lucrarea duhurilor rele sunt patimile si slabiciunile noastre inainte de

orice, precum si lipsa de rugaciune in casa sau lipsa preotului si a slujbelor de sfințire (sfestania) pe o perioada lunga de timp. Acolo unde nu este chemat numele lui Dumnezeu, ba mai mult este invocat cu timp si fara timp numele diavolului, acesta din urma se va instala cu duhurile lui mai devreme sau mai tarziu, aducand cu sine tulburare multa.

De unde stim ca locuinta noastra este tulburata de duhuri rele?

Cum spuneam mai sus, semnele prezentei si lucrării duhurilor rele sunt tulburarea, nelinistea, raul de orice fel sau nenorocirile care bantuie uneori casa noastra, familia noastra. Adeseori, vin credinciosi la biserica si se plang de faptul ca de la un timp totul le merge rau in casa, totul parca merge pe dos, nu mai este liniste, intamplarile rele se tin lant, nimic nu le mai reuseste. Alteori nelinistea este insotita si de o frica continua inexplicabila, resimtita mai ales de copii si de membrii de gen feminin ai familiei si de sentimentul vecinatatii a ceva rau.

Trebuie stiut ca lucrarea diavolului si a duhurilor rele imbraca forme dintre cele mai diverse, de la raul care este atat de firesc si obisnuit incat este trecut drept lucru bun pana la situatiile cele mai evidente si infricosatoare de demonizati, adica de oameni stapaniti de demoni.

Acestea sunt situatii cand trebuie sa chemam preotul pentru a savarsi slujba prevazuta de Biserica "pentru casa care este stapanita de duhuri rele".

Ce slujba savarseste preotul cu aces prilej?

Preotul va savarsi sfințirea apei mici sau sfestania insotita de o rugaciune speciala de alungare a duhurilor rele, in care, intre altele el se roaga cu staruinta lui Dumnezeu: "Tu, Doamne, intarirea celor ce-si pun nadejdea in Tine, zidul cel tare al celor ce-si pun increderea in Tine, departeaza, izgoneste si imprastie toata lucrarea diavoleasca, toata navalirea satanei, toata bantuiala puterii celei potrivnice, de la casa aceasta si de la cei care locuiesc in ea, care poarta semnul crucii Tale celei biruitoare si infricosatoare impotriva demonilor, si care cheama numele Tau cel sfant... Insuti, Stapane, pazeste pe toti care sunt in casa aceasta de toata vatamarea si ispita, izbavindu-i de frica de noapte, de sageata ce zboara ziua, de lucrul ce umbla intru intuneric, de intalnirea cu demonul de amiaza..."

Cum ne pregatim pentru aceasta slujba?

Acasa credinciosul va pregati pentru slujba o masuta si toate celelalte ca pentru sfestanie.

Mai importanta este pregatirea sa sufleteasca. Iata ce scrie cartea de slujba referitor la pregatirea credinciosului pentru aceste rugaciuni: "Cine va voi sa i se citeasca in casa aceste rugaciuni trebuie sa posteasca ziua aceea si sa faca milostenie dupa cum ii va fi puterea, si cu ravna sa se roage lui Dumnezeu, dar mai intai sa se marturiseasca." Este bine, de asemenea, daca este cu putinta,

preotul sa savarseasca mai intai Sfanta Liturghie la biserica, la care sa participe si cei ce doresc slujba.

Slujba care se face la casa sau la locul ce sunt separate de farmece sau de descantece

Ce sunt farmecele sau descantecele?

Farmecele sau descantecele sunt lucrari ce se savarsesc de catre oameni rauvoitori care se vand diavolului si fortelor intunericului pentru ca prin intermediul acestora sa faca rau semenilor lor. Nu exista nici o indoiala ca farmecele, descantecele, vrajile si toate cele asemenea se fac cu puterea diavolului.

Ele nu au putere asupra omului care stie de Dumnezeu, care se roaga, isi face semnul sfintei cruci si se fereste de pacate grele. Omul care primeste binecuvantarea si puterea sfintitoare a lui Dumnezeu nu poate fi biruit de puterea diavolului, chiar daca se fac asupra lui farmece sau vraji. Sunt afectati cei care stau departe de Dumnezeu si de biserica, cei care se afunda in fel de fel de pacate grele si care nu se ingrijesc sa se spovedeasca si sa primeasca binecuvantarea ocrotitoare a lui Dumnezeu, cei care nu fac sfintirea caselor, cei care traiesc necununati sau in oricare alta faradelege, cei care se incred prea mult in propriile puteri si nu-L mai cauta pe Dumnezeu, nu se mai inchina, nu mai stiu de nimic sfant.

Nu trebuie sa ne indoim deloc de existenta si de posibilitatea acestor lucrari diavolesti prin intermediul oamenilor rai. Sunt prea multe marturii in jurul nostru pe care nu le putem ignora. De altfel, daca n-ar fi fost posibile, Biserica n-ar fi randuit slujbe impotriva lor.

Inca odata, credinciosul care participa la viata Bisericii, care stie de Sfanta Liturghie, de spovedanie si impartasenie, care se insemneaza cu semnul crucii, acela nu trebuie sa se teama de farmece si de oricare alt fel de lucrare diavoleasca.

Ce slujba se face?

Dupa randuiala Bisericii, pentru astfel de situatii se face mai intai Sfanta Liturghie la biserica, iar la casa sau locul separate de farmece se fac mai multe rugaciuni in care preotul se roaga, intre altele, pentru ca Domnul nostru Iisus Hristos, Cel care S-a facut om "ca pe om de inselaciunea diavolului si de chinurile lui sa-l elibereze si sa strice toate facerile lui cele diavolesti", "... sa caute cu milostivire spre casa aceea si spre cei ce locuiesc in ea si sa izbaveasca pe cei bantuiti si inviforati de supararile cele rele ale oamenilor celor vicleni, ale otravitorilor si descantatorilor, ale fermecatorilor si fermecatoarelor si ale diavolilor celor vicleni..." Urmeaza un blestem care se face de catre preot la

adresa demonilor si a celor care lucreaza cele diavolesti, in care se spune si urmatoarele: "Va blestem pe voi atotviclenilor, incepatorii rautatilor, blestematilor si uratilor diavoli, pe voi care otraviti si fermecati locurile si casele oamenilor... impreuna cu cel ce s-a dat voua, vicleanul om, ca sa fiti adusi casei acesteia sa o tulburati si cu rele naluciri si cu bantuielile voastre si separati si sa necajiti pe cei care locuiesc in ea si imprejurul ei... Ci cu toata puterea numelui Atottiitorului Dumnezeu in Sfanta Treime slavit... si cu puterea cinstitei si de viata facatoarei Cruci... cu tarie poruncesc voua viclenilor duhuri, degrab sa fugiti de la casa aceasta si de la cei ce locuiesc in ea, cu toate descantecele si farmecele voastre, iar de acum niciodata sa nu va mai intoarceti la ea..."

Dupa aceea, luand aghiasma mare sau apa sfintita, preotul stropeste casa si locul casei pe din afara, rostind: "Sa fuga si sa se departeze de la casa aceasta tot vicleanul diavol si otravirea si farmecele si descantecele prin stropirea cu aceasta apa sfintita si niciodata sa nu se mai intoarca, ci sa se stinga; in numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh".

Alte rugaciuni legate de casa sau gospodaria crestinului

Mai sunt si alte rugaciuni de care credinciosul poate beneficia pentru casa sa si pentru cele dimprejurul sau. Mentionam aici: rugaciunile pentru sfintirea fantanii, la inceputul saparii si dupa terminarea fantanii, randuiala ce se face cand a cazut ceva spurcat in fantana; randuiala care se face cand se imbolnavesc orice fel de animale, etc.

Pregatirea pentru aceste slujbe este asemanatoare cu cea pentru sfestanie.

Credinciosul poate cerceta pe preot in legatura cu orice problema are el sau casa sa si preotul il va sfatui ce trebuie sa faca, pe langa cele care au fost cuprinse pe scurt in aceasta carticica.

Icoana din casa

De ce punem icoana in casa?

Icoana nu poate lipsi din casa crestinului. Prezenta icoanei arata ca acea casa este increstinata, ca familia care locuieste acolo este crestina. Icoana din casa este o marturisire a credintei in Dumnezeu.

Icoana, prezenta a celui infatisat in ea

Asa cum fotografia sau tabloul unei persoane dragi ne aduc in fata persoana draga pe care o reprezinta, tot asa si icoana ne poarta cu gandul la cel infatisat in cea. Icoana este o prezenta a celui infatisat in ea: a Mantuitorului Hristos, a Maicii Domnului sau a sfinților. Prezenta chipului unei persoane este intr-o masura prezenta respectivei persoane. Chipul ne pune in legatura cu persoana pe care o reprezinta, ne ajuta sa ne ducem cu gandul la ea sau mai curand, aduce

persoana respectiva in fata noastra, langa noi, ne inlesneste o intalnire cu ea.

Icoana ne ajuta sa ne rugam mai bine, pentru ca ne ajuta sa intram mai usor in legatura cu Dumnezeu, sa-L vedem in persoana Mantuitorului Hristos, sa simtim prezenta Maicii Domnului si a sfintilor pe care ii dorim impreuna rugatori cu noi si pentru noi.

Cine nu iubeste icoanele nu iubeste cu adevarat nici pe cei care sunt infatisati in icoane

In ratacirea lor, sectantii spun ca nu e bine sa cinstim si sa ne inchinam la icoane pentru ca sunt idoli, ca nu e bine sa te inchini la o bucata de lemn sau hartie, pentru ca asa spune legea lui Dumnezeu. Dar crestinii nu se inchina la lemn sau hartie. Cine-si poate inchipui ca mamele si buncile noastre ingenuncheaza, se roaga si plang in fata unor bucati de lemn aceia se inseala amarnic si isi dau in felul acesta masura intunecimii mintii lor.

Cel mai simplu exemplu care este la indemana tuturor ne poate lamuri asupra acestui lucru: in fata fotografiei unei persoane dragi, ceea ce ne bucura sau ne emotioneaza nu este bucata de hartie oricat de frumoasa ar fi aceasta, ci este chipul celui drag. Adeseori, de prea mult dor, sarutam fotografia persoanei indragite. Aceasta nu inseamna ca sarutam hartia, ci chipul celui drag si prin aceasta persoana care ne este draga. Fotografia ne este draga si o pastram cu sfintenie mai ales cand cel din fotografie este departe de noi. Daca am pierde fotografia respectiva sau daca cineva ne-ar rupe-o, de exemplu, ne-am supara foarte tare si ne-ar para rau. Nu pentru ca am pierdut o bucatica de hartie, ci pentru ca am pierdut un semn, o prezenta a celui drag. Cu cat ne este mai draga persoana respectiva cu atat pretuim mai mult si fotografia si o tinem la loc de cinste. Tot asa si icoanele. Cu cat ne sunt mai dragi Mantuitorul, Maica Domnului si sfintii, cu atat iubim si cinstim mai mult icoanele. Cine nu iubeste icoanele nu iubeste cu adevarat nici pe cei care sunt infatisati in icoane. Altfel cum s-ar putea lipsi de chipurile celor dragi!

Icoana, fereastra spre adevaratul Dumnezeu

Dar icoana este mult mai mult decat o fotografie. Mai intai, pentru ca ea ne infatiseaza chipul lui Dumnezeu Insusi, chipul Fiului lui Dumnezeu intrupat. Ea este o fereastra spre lumea lui Dumnezeu, spre Imparatia cerurilor. Chipul Maicii Domnului si cel al sfintilor din icoane este chipul omenesc indumnezeit, coplezit de lumina dumnezeiasca a Imparatiei lui Dumnezeu. Icoana este sfintita prin chipul pe care il reprezinta.

Fara icoana ne putem rataci de la adevaratul Dumnezeu, inchipuindu-ne fiecare, dupa mintea, priceperea si credinta sa un Dumnezeu, care de cele mai multe ori este unul plasmuit de imaginatia noastra. Asa incat riscul idolatriei este

mult mai mare fara icoana, omul fiind tentat sa-si "inchipuie" un Dumnezeu "convenabil", dupa propriile dorinte si nevoi.

Ce fel de icoana trebuie sa punem in casa?

Este bine ca sa punem in casele noastre icoane pictate pe lemn dupa randuiala Bisericii. In lipsa celor pictate pe lemn, se pot folosi si cele pe hartie, fie lipite pe lemn, se pot folosi si cele pe hartie, fie lipite pe lemn, fie inramate. Este foarte important sa distingem intre icoana adevarata si tabloul religios. Icoana adevarata este cea care ne arata chipul indumnezeit al Mantuitorului, al Maicii Domnului si al sfinților, iar tabloul religios este cel care infatiseaza numai chipul omenesc al acestora. Pentru a nu gresi, se recomanda crestinului sa intrebe preotul atunci cand doreste sa-si procure o icoana. Trebuie sa fim foarte atenti ce fel de icoana punem in casa noastra. Chipul acela se va intipari in mintea noastra. Chipul acela se va intipari in mintea noastra, a copiilor nostri pentru totdeauna si ne va ajuta sa ne indreptam cu mintea spre Dumnezeu. Crestinul nu trebuie sa se zgarceasca tocmai atunci cand cumpara o icoana.

Icoana daruita

In traditia noastra se pastreaza credinta ca este bine ca icoana sa o primești in dar. Un lucru foarte frumos! De aceea, amintim aici, momentele prielnice pentru un astfel de gest binecuvantat. Este frumos si foarte potrivit ca nasul sa daruiasca prima iconita la botez. El poate oferi icoana cu chipul sfantului al carui nume il pune copilului. La fel, nasii de cununie. Ei pot oferi la cununie, in biserica, finilor lor, icoana sfantului care doresc ei sa le fie ocrotitor al casei si al familiei noi. Parintii, pot si ei sa daruiasca o icoana copiilor, cand acestia se muta la casa noua. In toate aceste prilejuri, sau cu alte ocazii, preotul parohiei poate si el sa ofere icoane credinciosilor sai. Putem oferi o icoana in dar prietenilor nostri, folosindu-ne de un prilej anume sau de o simpla vizita. Se vor bucura mai mult decat ne inchipuim. Atentie insa, icoana daruita sa fie de cea mai buna calitate. Daca totusi nu vom primi in dar icoana, este de la sine inteles ca nu vom sta fara icoana asteptand, ci ne-o vom procura singuri.

Icoana de familie

Icoana mostenita de la parinti este una dintre cele mai de pret mosteniri. Ea are rolul de a ne lega de parintii si stramosii nostri prin cea mai trainica legatura, cea a credintei. Icoana veche, in fata careia s-au rugat parintii, bunicii si strabunicii nostri poarta incarcatura credintei si rugaciunilor acestora. Continuitatea credintei este un element foarte pretios pentru spiritualitatea ortodoxa. De aici si aprecierea deosebita pe care o acordam traditiei.

Nu trebuie sa renuntam la icoanele mostenite pentru nimic in lume. Aveam datoria de a le lasa mostenire sfanta si testament al credintei copiilor si nepotilor nostri. Daca nu am mostenit i icoana, putem sa ne ingrijim noi ca in familia noastra sa intre o icoana de pret pe care sa o lasam mostenire. Nimic mai frumos

decat sa auzi: "Aceasta icoana o am de la mama mea" sau "de la bunica mea!"

Sfintirea icoanei

Înainte de a fi asezată în casă, icoana nouă se aduce la biserică pentru a fi sfințită. Ea se lasă la biserică - de obicei patruzeci de zile - timp în care este ținută în Sfântul Altar. Între timp, sau la sfârșitul celor patruzeci de zile, preotul o sfințește, stropind-o cu apă sfințită și rostind rugăciunile rânduite de Biserică. Se recomandă ca preotul să scrie pe spatele icoanei data sfințirii, hramul bisericii unde a fost sfințită și numele său.

Locul icoanei în casă

Este bine să avem în fiecare cameră câte o icoană. Locul icoanei în casă este pe pereții de răsărit. Pe pereții cu icoana nu trebuie să mai punem nimic altceva, pentru ca atenția noastră să nu fie atrasă de alt lucru atunci când ne rugăm în fața icoanei și pentru că nu este bine să punem alături de icoana lucruri care nu au legătură cu aceasta. Punem icoana la răsărit pentru că ne rugăm întotdeauna cu fața la răsărit, și la biserică și acasă. Răsăritul, locul de unde ne vine lumina, este semnul lui Dumnezeu, al Mântuitorului Hristos, numit în rugăciunile Bisericii "Răsăritul cel de sus", "Soarele Dreptății", etc... Apoi, lumina este semnul lui Dumnezeu, al binelui și al lucrurilor bune care se fac la lumina zilei, în timp ce apusul, întunericul este semnul raului și al lucrurilor care se fac la întuneric. Deci, trebuie să avem grijă să așezăm icoana la răsărit, pentru a ne închina cu fața la răsărit. A fost un timp când unii dintre creștini țineau icoanele ascunse, după usa, în vreun colțisor sau chiar în sifoniere sau în valize. A sosit timpul să scoatem icoanele la vedere și să le așezăm unde le este locul.

Locul de rugăciune

Cele mai multe dintre casele creștinilor au amenajat un loc anume, un colțisor pentru rugăciune. Acesta este într-un loc mai ferit din casă, desigur tot în partea de răsărit, în jurul unei icoane. Este un fel de altar unde se păstrează toate lucrurile sfințite din casă. Aici pastrăm aghiasma mare, apă sfințită de la sfeșanie, anafora, tamaia, lumanările, busuiocul, salcia sau frunza de nuc aduse de la biserică de Florii sau de Rusalii. Se poate amenaja ca un fel de dulapior de colț sau de perete, deschis, unde putem pune icoana și toate celelalte. Tot aici trebuie să avem o masuță mică sau un analog mic (ca cel de la biserică pe care se citește Sfânta Evanghelie), pe care vom pune cartea sau cartile noastre de rugăciune.

Candela

În colțisorul de rugăciune trebuie să avem neapărat o candela. În fiecare casă

trebuie sa existe cel putin o candela. Se va folosi candela cu ulei si fitil . Nu este potrivit sa se foloseasca beculute, pentru ca adevarata candela, ca si lumanarea, trebuie sa foloseasca spre ardere ulei curat sau ceara curata. Beculetul este de frumusetate. Candela nu este pentru frumusetate, ci pentru lucrare. Candela este lumina de veghere, de priveghere, pe care ar trebui sa o tinem tot timpul aprinsa in casa. Va amintiti pilda fecioarelor din Evanghelie, care asteptau pe Mantuitorul cu candelile aprinse. Cele care nu au avut suficient undelemn pentru a arde continuu candelile au pierdut venirea Mantuitorului. Arderea continua a candelilei este raspunsul crestinului la indemnul Mantuitorului: "Privegheati ca nu stiti ziua, nici ceasul cand vine Fiul Omului." (Matei 25, 13). Cum spuneam, crestinul aprinde lumanarea sau candela ori de cate ori, in vreun fel anume, merge sa se intalneasca cu Dumnezeu. Candela aprinsa este semn al nadejdii pe care noi ne-o punem in Dumnezeu, ca El sa fie ocrotitorul nostru si al casei noastre. Cine nu poate pastra candela mereu aprinsa, este bine sa o aprinda seara, sau ori de cate ori se roaga. De asemenea, ardem candela in zilele de sarbatoare, incepand de seara din ajunul sarbatorii respective.

Batranii, mai ales, tin candela aprinsa, pentru ca nu cumva sa le vina ceasul sfarsitului pe neasteptate si sa moara fara lumina, sa mearga la Hristos fara lumina. Lumina este semn al alegerii noastre pentru Dumnezeu si pentru Imparatia luminii. Alegem lumina pentru ca lumina este semnul ca vrem sa ajungem la Dumnezeu.

Exista candelile la magazinele de obiecte bisericesti, la biserici si la manastiri. O candela este compusa dintr-un suport - de obicei metalic - in care se aseaza un pahar special de candela, colorat si o pluta speciala sau un alt suport, cu fitil de bumbac sau vata. La caz de nevoie, se poate improviza o candela foarte usor intr-un paharel sau in orice alt vas mic. Este bine, totusi, sa ne ingrijim de o candela frumoasa, care sa fie si podoaba de pret in casa noastra. Se mai obisnuieste o candela in bucatarie, acolo unde gospodina isi petrece foarte mult timp si chiar familia intreaga. Este foarte frumoasa si draga aceasta insotire a luminii candelilei in jurul nostru. Ea ne pastreaza sau ne duce gandul la Dumnezeu si ne aduce aminte de rugaciune.

Catuia

Catuia este un mic obiect metalic cu maner, in care aprindem tamaie. Catuia nu poate lipsi din casa crestinului. Ea se pastreaza la coltisorul de rugaciune, sau langa icoana. In casa putem aprinde tamaie ori de cate ori simtim nevoia, dar mai ales atunci cand ne facem rugaciunea. Crestinul poate sa tamaieze singur prin casa, dupa ce face semnul crucii deasupra tamaii aprinse. Se aprinde tamaie si cand suntem tulburati de ganduri urate, de vise urate sau de duhuri necurate. Tamaia binemirositoare este semnul rugaciunii noastre curate care se intalta catre Dumnezeu, dar si semnul darului si al prezentei lui Dumnezeu. De aceea, tamaia este folosita pentru alungarea tuturor rautatilor. Pentru arderea tamaii avem nevoie de un carbune special pe care-l putem procura de la manastiri sau de la

biserici. Mai putem folosi si carbuni aprinsi din foc.

Catuia a cam disparut din casele credinciosilor. In locul ei se folosesc alte obiecte metalice, cel mai adesea lingura. Trebuie sa ne ingrijim sa ne procuram o catuie frumoasa, pentru a ne arata atentia si grija noastra fata de lucrurile cu care ne prezentam in fata lui Dumnezeu.

Catuia este necesara si ori de cate ori vine preotul pentru a savarsi o slujba in casa. Este bine atunci sa-l asteptam pe preot, cu candela, cu lumanarile si cu catuia aprinse.

Biblioteca crestinului

In casa crestinului este bine sa existe cel putin cateva carti foarte necesare. Vom aminti aici pe cele mai importante dintre acestea, pe care omul credincios trebuie sa se ingrijeasca sa le procure. In felul acesta el isi va forma o mica biblioteca pe care este bine sa o aseze aproape de coltul de rugaciune.

1. Biblia sau Sfanta Scriptura.

Este cea mai importanta carte pentru un crestin. Ea nu poate lipsi din casa omului credincios. In Biblie aflam istoria prezentei si lucrarii lui Dumnezeu in lume. Pe aceasta istorie se intemeiaza credinta noastra. Biblia cuprinde Cuvantul lui Dumnezeu catre oameni. Vom afla din Biblie cum a vorbit Dumnezeu catre noi "in multe randuri si in multe feluri... prin proroci, iar catre sfarsitul acestor vremuri - cum spune Sfantul Pavel - prin Insusi Fiul..." (Evrei 1,1). Biblia se imparte in doua parti: Vechiul Testament care cuprinde istoria de pana la Mantuitorul Hristos si Noul Testament care cuprinde istoria Mantuitorului Hristos, faptele si invatatura Sa, precum si istoria Bisericii la inceputurile ei. Biblia este cartea de capatai a Bisericii. Folosul citirii Bibliei este nespus de mare. Mantuitorul Insusi ne spune ca omul " nu traieste numai cu paine, ci si cu Cuvantul care iese din gura lui Dumnezeu" (Matei 4,4). Putem citi oricand din Biblie. Este bine sa ne obisnuim ca dimineata si seara inainte de culcare sa citim putin din Biblie, pentru ca gandul nostru sa poarte peste zi un cuvnt sau o invatatura a Mantuitorului, iar noaptea, mintea sa odihneasca, la fel intr-un cuvnt al lui Dumnezeu. Nimeni, stiutor de carte sau chiar nestiutor, nu poate sa fie iertat daca n-a citit macar o singura data Biblia sau cel putin Noul Testament.

2. Cartea de rugaciune

Cartea de rugaciune cuprinde rugaciuni pentru diferitele trebuinte ale crestinului. Exista acum carti de rugaciuni, editate de Biserica Ortodoxa care contin culegeri foarte bogate de rugaciuni, insotite adesea de scurte invataturi pentru viata crestinului. Sunt rugaciuni de dimineata si de seara, rugaciuni ce se

pot spune înainte si dupa masa, rugaciuni la inceperea si la sfarsitul lucrului, rugaciuni pentru calatorie, pentru sanatatea proprie, pentru cei bolnavi, rugaciuni pentru parinti, pentru copii sau pentru soti, rugaciuni la vreme de primejdie, rugaciuni pentru spovedanie si pentru impartasanie si multe altele. De-a lungul timpului, Biserica a adunat aceste rugaciuni de la oameni duhovnicesti si le pune la indemana oricarui crestin pentru ca acesta sa se foloseasca de ele in rugaciunile sale catre Dumnezeu. Credinciosul se poate ruga lui Dumnezeu cu propriile sale cuvinte, din sufletul sau, pentru necazul sau pentru bucuria sa. Cartea de rugaciuni ne vine in ajutor. Ea ne invata cum sa ne rugam, ne ajuta sa ne citim sufletul si sa gasim cuvintele potrivite. Rugaciunile pe care le citim din carte trebuie sa le rostim ca fiind propriile noastre cuvinte. Rugaciunile acestea vin de la oameni luminati de Duhul lui Dumnezeu si sunt foarte cuprinzatoare, dar mai ales foarte corecte. De aceea ele ne si formeaza, ne ajuta sa descoperim rugaciunea adevarata.

3. Ceaslovul

Ceaslovul sau Orologiul este cea mai de seama si mai completa carte de rugaciuni a Bisericii. Numele aceste carti vine de la "ceas" sau "ora", ea aratandu-ne cum trebuie sa ne rugam in fiecare ceas al zilei sau al noptii. Ceaslovul este deopotriva o carte de slujba trebuitoare preotului si cantaretului in biserica la savarsirea slujbelor bisericesti, dar si o carte care cuprinde rugaciuni si randuieli ce pot fi folosite de crestini in casa lor si in familie, potrivit invataturii Sfantilor Parinti, care numesc familia "o mica biserica". Pe langa rugaciunile la diferite trebuinte, in Ceaslov gasim si multe din rugaciunile care alcatuiesc slujbele bisericesti, extrase din celelalte carti de slujba ale Bisericii, acatiste si paraclise - rugaciuni speciale -, sinaxarul cu sarbatorile si sfintii de peste an. "Ceaslovul este cartea de fiecare zi a tuturor celor ce pretuiesc rugaciunea si desavarsirea, a celor ce cauta Imparatia cerurilor si dreptatea lui Dumnezeu", cum scrie Parintele Patriarh Teoctist in prefata Ceaslovului tiparit in 1992.

3. Psaltirea

Psaltirea este si ea o carte folositoare de suflet care nu poate lipsi din casa unui credincios. Este fara indoiala cea mai raspandita si mai citita carte biblica. In lumea ortodoxa, Psaltirea este cea mai iubita si cea mai des folosita carte. Ea cuprinde cei 150 de psalmi ai lui David grupati in 20 (douazeci) de "catisme". Psalmii ii gasim, desigur si in Biblie, in prima parte a acesteia, Vechiul Testament. Uneori sunt publicati impreuna cu Noul Testament. Trebuie stiut ca psalmii sunt rugaciuni sub forma de imne, de cantari, care exprima intreaga bogatie de trairi si sentimente ale omului in fata lui Dumnezeu si in fata vietii si a lumii inconjuratoare. In psalmi relatia dintre om si Dumnezeu este foarte apropiata, intima, dialogul este direct. Citirea psalmilor ajuta pe om sa se apropie mult de modul corect de a-L intelege si a-L simti pe Dumnezeu si pe sine in raport cu Dumnezeu, cu sine, cu cei din jur si cu natura insasi. El invata cum sa

vorbeasca cu Dumnezeu, cum sa se roage, cum sa multumeasca, cum sa ceara iertare, cum sa laude, cum sa dea slava, cum sa se bucure, cum sa se veseleasca... Iata ce scrie despre aceasta Sf. Vasile cel Mare: "Carte Psalmilor cuprinde in sine tot ceea ce este mai folositor in toate..., este o comoara de invataturi bune, punand la indemana fiecaruia, dupa sarguinta lui, tot ceea ce ii este de folos. Ea vindeca ranile cele vechi ale sufletului si aduce cat se poate de grabnic insanatosirea celui de curand ranit. Ingrijeste de cel bolnav si pastreaza intreg pe cel sanatos. Ea face ca patimile, care de-a lungul vietii omenesti cauta sa se cuibareasca in suflete, sa fie indepartate si sa se ajunga la crearea unei stari sufletesti pline de bucurie si de placere, care face ca in suflete sa se nasca cugetele cele intelepte... Psalmul este linistea sufletelor, rasplatitorul pacii, potolitorul galagiei si al valului gandurilor. El face sa slabeasca mania sufletului si infraneaza pornirea catre patimi, ... impaca pe cei ce-si poarta vrajmasie. Psalmul este alungatorul demonilor, aducatorul ajutorului ingeresc, arma pentru teama de noapte, liniste pentru oboseala zilei, pavaza si mangaiere oamenilor credinciosi, iar pentru femeile credincioase una dintre cele mai potrivite podoabe. Ce nu poate invata cineva din psalmi? Maretia barbatiei, exactitatea dreptatii, insemnatatea infranarii, desavarsirea judecatii, chipul in care trebuie sa rabde si tot ceea ce se poate spune despre lucrurile cele bune."

De aceea, duhovnicii recomanda frecvent citirea Psaltirei. Exista manastiri unde se citeste Psaltirea neintrerupt, zi si noapte. Este bine ca citirea Psaltirei, dupa o randuiala zilnica sau pentru o anume imprejurare, sa se faca cu binecuvantarea preotului duhovnic.

5. Vietile Sfintilor

Vietile sfintilor, istorisiri despre vietile celor mai multi dintre sfintii Bisericii noastre au fost adunate de timpuriu de catre crestini pentru a le servi drept modele, drept amintire si incurajare. Exista si in limba romana adunate vietile sfintilor in douasprezece volume, pentru fiecare luna cate un volum care cuprinde istorisirile vietilor sfintilor pomeniti in toate zilele lunii respective. Ultima editie a Vietilor Sfintilor este in curs de publicare la Manastirea Sihastria de catre Parintele Ioanichie Balan. Au aparut deja pana acum mai multe volume.

6. Calendarul

Nu exista casa de crestini care sa nu aiba un calendar, in care sunt trecute sarbatorile mari de peste an, posturile mari si zilele de post din timpul unui an si, desigur, sfintii pe care Biserica ii pomeneste in fiecare zi. Calendarul crestin ortodox este cel care ne arata ritmul si pulsul vietii bisericesci. Pulsul vietii crestinului este dat de pulsul vietii Bisericii. Reperele principale ale vietii sale de peste an ca si ale programului sau saptamanal sau zilnic sunt indicate de calendar. Pentru viata Bisericii ca si pentru viata crestinului are o importanta deosebita pomenirea sfintilor.

Intr-adevar, Biserica a randuit de la inceput ca in fiecare zi a anului sa se faca pomenirea unui sfant sau a mai multor sfinti ai sai. Omul are nevoie de modele pentru a se ghida in viata sa. Modelele crestinului sunt sfintii. Sfintii trecuti de Biserica in calendar pentru a fi pomeniti si pentru a servi drept model crestinilor apartin celor mai diverse categorii: apostoli, avenghelisti, ierarhi, mucenici, cuviosi, etc. Prin stradaniile lor de o viata sau printr-un singur gest bineplacut lui Dumnezeu, sfintii au primit darul sfintilor al lui Dumnezeu, numarandu-se printre cei ce se impartasesc de dumnezeiasca slava. Prezenta sfintilor ne da curaj. Ei sunt pentru noi marturie ca omul poate birui neputintele si ispitele vietii, poate sa se implineasca, poate sa ajunga la Dumnezeu in ciuda atator obstacole care tin de sine sau de lumea care-l inconjoara. Sfintii sunt cei mai apropiati prieteni ai omului.

7. Proloagele

Iata o carte care se gaseste mai rar, dar care este foarte folositoare. Ea cuprinde pentru fiecare zi din an o serie de lecturi folositoare de suflet, ziditoare, intre care mai intai viata sfintilor din ziua respectiva pe scurt unul sau mai multe cuvinte de invatatura culese de la marii Parinti si Sfinti ai Bisericii. Asa incat credinciosul are randuit a citi ceva folositor pentru sufletul sau in fiecare zi.

Cartea Proloagelor si-a imprumutat numele de la cuvantul prolog care pe langa intelesul de "cuvant inainte" mai are si intelesul "cuvant ales", ea nefiind altceva decat o antologie, o culegere de cuvinte alese, de cuvinte folositoare. Proloagele sunt foarte vechi si au fost cunoscute in toata lumea ortodoxa. In limba romana le intalnim raspandite foarte mult inca in secolele XVII-XVIII. In forma lor de astazi au fost tiparite prima data la Manastirea Neamt in anii 1854-1855. Aceasta editie a fost retiparita de Editura Mitropoliei Olteniei in anul 1991.

8. Catehismul sau Invatatura de credinta

Catehismul sau Cartea de invatatura este cartea care explica pe scurt credinta si viata Bisericii si a crestinului. Aflam aici informatii despre credinta adevarata a Bisericii, despre slujbele Bisericii, despre datoriile credinciosilor, despre tot ceea ce trebuie sa cunoasca un credincios ortodox. Ea este cu atat mai folositoare acum cu cat o perioada lunga de timp a lipsit religia din scoala si foarte multi din credinciosii Bisericii nu cunosc ce trebuie sa faca si cum trebuie sa faca lucrurile care tin de calitatea lor de crestini. Este ca un abecedar al oricarui crestin. In ultimii ani Catehismul a fost retiparit de Patriarhia Romana la Bucuresti in 1992, de Arhiepiscopia ortodoxa a Clujului in 1993, de Mitropolia Moldovei la Iasi in 1996 si de Episcopia Ortodoxa a Oradei in 1996.

9. Patericul

Patericul este una dintre cele mai raspandite si mai populare carti ale

spiritualitatii ortodoxe. Patericul contine scurte istorisiri si cuvinte pilduitoare din viata calugarilor, mai ales a sihastrilor. Patericul este deja un gen literar aparte. El apartine literaturii crestine marturisitoare. In el aflam marturii vii despre cum au trait si au inteles pe Dumnezeu oameni care s-au lepadat de lume, consacrandu-si toata viata lor cautarii lui Dumnezeu. Avem multe paterice care provin din marile centre monahale ale Rasaritului ortodox. Cel mai cunoscut este Patericul egiptean. In limba romana a fost tradus si a circulat foarte mult. O ultima editie a aparut la Alba Iulia in 1990. Pe langa acesta mai circula in limba romana: Patericul atonit, editat de Editura Anastasia in 1995, Patericul sinait, Patericul Solovetului... Avem si un voluminos Pateric romanesc datorat neobositului Ieromonah Ioanichie Balan. Acesta din urma este foarte necesar pentru istoria noastra spirituala.